

Z jednání předsednictva svazu
27. 3. 2026

Slučování škol má ekonomický motiv oděný do hávu vzdělávání

Týdeníku ŠKOLSTVÍ odpovídal Ctírad Vaník

• Je podle vás posun harmonogramu účinnosti revidovaných rámcových vzdělávacích programů (RVP) o jeden rok, a to jak u základního, tak i předškolního vzdělávání, krok správným směrem?

Ctírad Vaník

Ano, považuji to za racionální a zodpovědné rozhodnutí. Revize rámcových vzdělávacích programů představuje zásadní zásah do fungování škol, a pokud má být skutečně kvalitní, nesmí být úspěchaná. Školy potřebují čas nejen na pochopení změn, ale především na jejich promítnutí do školních vzdělávacích programů a každodenní praxe.

Samozřejmě víme, že existují školy připravené zavést nové školní programy, ale odklad dává prostor pro kvalitní metodickou podporu učitelů, pro skutečné a důkladné ověření změn a v neposlední řadě pro eliminaci formálních chyb, které by jinak zatížily systém na dlouhá léta. Zásadní je, aby byl ten čas skutečně využit, jinak to bude jen odklad problému, ne jeho řešení.

• Školské odbory mají mnoho poznatků přímo z „terénu“. Jak vyhodnocují záměr slučování škol a předškolních zařízení?

Z terénu slyšíme velmi střízlivé, často kritické hodnocení. Slučování škol je v mnoha případech motivováno primárně ekonomicky, nikoliv pedagogicky, ačkoliv je oděno do hávu zkvalitňování vzdělávání. To je základní problém. Škola není firma – kvalita vzdělávání se nedá řídit jen tabulkou nákladů.

V praxi pak vidíme přetížené vedení škol, zhoršenou komunikaci, oslabení identity jednotlivých škol. Otázkou zůstává, zda skutečně dojde ke zlepšení řízení těchto subjektů a vzájemná zastupitelnost učitelů je také spíše chimérou. Navíc požadovat po řediteli takové spojené školy, aby byl pedagogickým leaderem, je zcela mimo realitu.

Je tu ještě jeden důležitý rozměr, který se často podceňuje nebo upozaduje. A to je dopad na kvalitu života v obci nebo lokalitě. Škola, zejména mateřská nebo základní, je často přirozeným centrem komunitního života. Pokud dojde k jejímu oslabení nebo faktickému „odcizení“ řízení, má to širší důsledky: snižuje se atraktivita obce pro mladé rodiny, oslabuje se místní identita a sociální vazby, obec postupně ztrácí jeden ze svých klíčových stabilizačních prvků. To se dlouhodobě promítá do demografie a celkové vitality regionu.

• Nedávno jste na sociálních sítích zaznamenal ohlas na názor, že nastal čas profesionalizovat

výběr ředitelů školy. Velmi často začíná docházet k případům, kdy jsou vybíráni nekompetentní lidé, často neprofesionální výběrovou komisí či intrikami zřizovatele. Ředitelé škol (členové odborů) se často obrací na školské odbory s žádostí o pracovní pomoc. Jak z toho ven?

Tohle je jedno z nejzásadnějších témat dneška. Narážíme zde na systémový problém. Výběr ředitelů škol je dnes často nevyvážený, chybí odbornost výběrových komisí, rozhodování je někdy ovlivněno lokálními nebo politickými tlaky, chybí jasná kritéria manažerských dovedností. Školské odbory mnohokrát poskytovaly právní rady v případech, kdy se ředitelé škol setkávali s netransparentností a zmanipulovaným výběrovým řízením, kdy nevyhrál nejlepší kandidát, ale spíše někdo známý či politicky vyhovující.

Řešení vidím v těchto krocích: 1. standardizace výběrového řízení, 2. profesionalizace komisí, 3. důraz na kompetence. Rozhodně by uchazeč o tuto pozici měl mít i ukončené vzdělání zaměřené na řízení alespoň bakalářského stupně. Ne si ho dodatečně dodělávat, natož pak formou diskusního kroužku místo funkčního studia.

• Školské odbory v tomto roce pro své členy opět organizují odborné webináře k financování škol, pracovní právní otázkám. Letos je o ně velký zájem. Zúčastnil jste se jich? Jakou máte zpětnou vazbu?

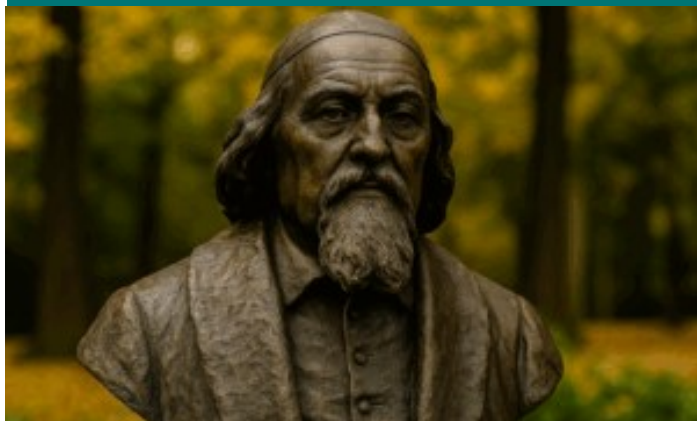
Těchto akcí jsem se zúčastnil. Zpětná vazba je velmi silná a pozitivní. Účastníci byli velmi aktivní a kladli řadu dotazů. Velký zájem ukazuje, že školy dnes čelí enormní nejistotě, zejména v oblasti financování, pracovního práva a odpovědnosti vedení škol. Účastníci oceňují hlavně praktičnost, srozumitelnost a možnost řešit konkrétní situace.

To potvrzuje, že role odborů dnes není jen vyjednávací, ale i odborná a stabilizační. V situaci, kdy systém generuje složitost, musí někdo pomáhat ji vysvětlovat.

Titul Zlatý Ámos pro nejoblíbenějšího učitele v Česku získala letos Adéla Langerová ze Základní školy Mikoláše Alše ve Zlíně. Za ČMOS PŠ jí blahopřáli Markéta Seidlová a František Dobšík

Lidské dobro není zdání...

Stěžejní díla Jana Amose Komenského jsou známa z mnoha překladů a vydání. Je však autorem i méně citovaných prací. K nim patří například opomíjený spisek „Fortunae faber“ – česky Strůjce štěstí aneb Umění sám si poradit. První tištěné vydání vyšlo v Amsterdamu v roce 1657 jako součást souborného vydání jeho děl Opera didactica omnia.

• Příručka křesťanské filozofie

Rozsahem nevelký, obsahem podnětný spis Strůjce štěstí aneb Umění sám si poradit, latinsky Faber fortunae sive Ars consulendi sibi ipsi, sepsal Jan Amos Komenský v závěru roku 1636 při svém pobytu v polském Lešně.

Věnoval jej jako novoroční dárek svým bývalým žákům, hraběti **Bohuslavu Leszczynskému** a jeho bratru **Vladislavovi**. Komenského práci v tomto případě výrazně ovlivnilo slavné dílo anglického filozofa **Francise Bacona** (O důstojnosti a rozvoji věd). Drobný spis se uchoval ve dvou verzích. První obsahuje třicet kapitol s podtitulem zdůrazňujícím důležitost křesťanské filozofie. Druhá verze čítá o dvanáct kapitol více a zračí se v ní mytické obrazy. Vyjadřuje „všeobecnou moudrost“ se zřetelem k prospěchu bližních. Komenský z ní vytvořil „příručku křesťanské filozofie“.

• Co objevíme ve spisu o štěstí

Jeho obsah tvoří morální rady a zásady sloužící křesťanovu životu, samostatnému člověku, jenž se vyrovnává s nepřízní osudu. Vyznačuje se formou stručných tezí a osvětlujících pravidel. Začíná zdůvodněním, proč je součástí moudrosti „umění radit si sám sobě“. Pokračuje rozlišením pravého dobra, volby správných prostředků, až se dostává k prakticky využitelným zásadám mravního jednání. Dochází k závěru, že člověk má být „strůjcem své přízně i nepřízně“. Nic nemá ponechávat náhodě. Vždy musí jednat rozumně, zbožně a s rozvahou. Unáhlenost a nerozum obvykle přinášejí nezdar.

• Pravé dobro je skutečné

Lidské dobro není zdání, slast nebo okázalost...

Celý článek na webu Týdeníku ŠKOLSTVÍ [zde](#):

CO NABÍZEJÍ ODBORY ZAČÍNÁJÍCÍM UČITELŮM

Lukáš Ulrych

Nedávno ho minula Kristova léta. Učí dějepis, společenské vědy, dějiny a teorii propagace a makroekonomii. Vede odborovou organizaci v Československé akademii obchodní v Resselově ulici v Praze a je místopředsedou pražských školských odborů. V ČMOS pracovníků školství patří ke skupině mladých odborářů, rok byl místopředsedou sociální demokracie.

S **L. Ulrychem** hovořily **Učiteléské noviny** o zájmu mladých o odbory.

„Do odborů jsem vstoupil poměrně brzy, ještě jako student pedagogické fakulty,“ říká úvodem. „Bylo mi třidvacet let, členem odborů jsem deset let,“ dodává...

Celý rozhovor ke stažení ve formátu pdf naleznete na webu školských odborů [zde](#):

Umělá inteligence a vzdělávání: Vytvoření strategie odborů v oblasti prosazování jejich zájmů – Workshop ETUCE v Tbilisi

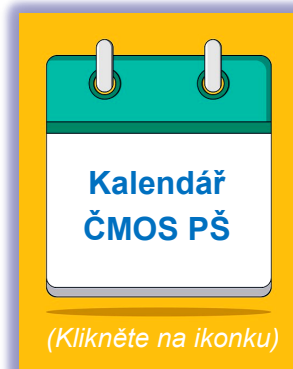
Dne 24. března 2026 se v Tbilisi konal **workshop ETUCE s názvem Umělá inteligence a vzdělávání: Vytvoření strategie odborů v oblasti prosazování jejich zájmů**.

Workshop se zaměřoval na výměnu názorů na to, jak umělá inteligence mění podobu vzdělávání a jak mohou odbory

ovlivňovat politické prostředí s cílem chránit práva, autonomii a profesní integritu učitelů. Důraz byl kladen na prohloubení znalostí, analýzu mezer v politice a přípravu základů pro připravovanou příručku ETUCE o prosazování zájmů a kolektivním vyjednávání v oblasti umělé inteligence ve vzdělávání.

Projekt si klade za cíl posílit schopnost odborových svazů účinněji vyjednávat o záležitostech týkajících se umělé inteligence v oblasti vzdělávání a to jak na národní, tak i na evropské úrovni.

Další informace naleznete na webu školských odborů [zde](#):

Číslo vydání 4/2026
Vyšlo 3. 4. 2026
Starší čísla naleznete [zde](#)

Českomoravský odborový svaz pracovníků školství
Senovážné náměstí 23
110 00 Praha 1

Telefon: +420 234 130 200
E-mail: cmos.skolstvi@cmkos.cz
Web: www.skolskeodbory.cz
Facebook: [@skolskeodbory.cz](https://www.facebook.com/skolskeodbory.cz)

Nepřejete-li si již dostávat tento newsletter, klikněte na odkaz [odhlásit se](#)